

מעשה נורא מהרב הצדיק ר' מענדילי מקאסיב.

הרב הצדיק ר' מענדילי מקאסיב הי' אוהב ישראל באמת, כאשר כל העולם ידעו מזה. וכמעט כלה נפשו עבור עם בני ישראל, אפילו עבור אנשים פשוטים אשר באו אצלו ולא היו מאנשי שלומו. אף גם המה היו חשובים בעיניו למאוד כאשר נתבונן הדבר על נכון מהמעשיות הנאמרין לקמן. הרב ר"מ [ר' מענדילי] הי' אוהב ישראל, ודרכו בקודש הי' ג"כ [גם כן] לרדוף שלום בין אדם לחבירו, וגם הספר אשר חבר על התורה קרא את שם הספר 'אהבת שלום'. ומעשה שהי' כך היה. הרב ר"מ [ר' מענדילי] בימי נעוריו הלך לבקר בהיכלו

מעשה נורא מהרב הצדיק ר' מענדילי מקאסיב, הרב הצדיק ר' מענדילי מקאסיב הי' אוהב ישראל כאשר כל העולם ידעו מזה. וכמעט כלה נפשו עבור עם בני ישראל אפילו עבור אנשים פשוטים אשר באו אצלו ולא היו מאנשי שלומו. אף גם המה היו חשובים בעיניו למאוד כאשר נתבונן הדבר על נכון מהמעשיות הנאמרין לקמן. הרב ר"מ הי' אוהב ישראל ודרכו בקודש הי' ג"כ לרדוף שלום בין אדם לחבירו וגם הספר אשר חבר על התורה קרא את שם הספר אהבת שלום. ומעשה שהי' כך היה. הרב ר"מ בימי נעוריו הלך לבקר בהיכלו של הרב הצדיק ר' זאב מטשארנאסטרני בארץ רוסיה המדינה. ומחמת גודל הדחקות מהרב ר"מ בידו לעשות הולאות על הדרך למען שיסע על עגלה. ע"כ [על כן] הלך רגלי מעיר לעיר ומכפר לכפר. ויהי בדרך כאשר בא השמש, וילך הרב בבית מלון אחת בכפר אחד וילן שמה. ויהי בלילה וישמע הרב כי בעה"ב [בעל הבית] אנה [נאנה] אנה גדולה למאוד. וישאל הרב אותו מה גדלה אנה הגדולה כל כך. ויספר בעה"ב [בעל הבית] להרב את גודל דחקותו כי נפל ממדרגתו ר"ל [רחמנא ליצלן], והוא בעל מטופל עם בנים קטנים ואין בידו לפרנסם, ועתה חייב הוא לשלם שכר אראנדע [חכירה] סך ששים אדומים. ואם לא ישלם אז מוכרח לעזוב בית האראנדע [החכירה]. ומה יעשה מעתה עם בניו הקטנים ומאין יבא עזרו. ו"ועתה למה לא אזעק על מכאובי הגדול הזה ואין לי לא קרוב ולא גואל אשר ירחם עלי. ויאמר הרב אליו: "דום מלאנת. הנה השי"ת [השם יתברך] לא ינום ולא יישן כי שומר ישראל הוא והשי"ת ירחם עליך וישלח עזרו מן השמים למען להושיעך מדחקותך. וינחם הרב את בעה"ב [בעל הבית] בדברים נחומים. הבעה"ב [הבעל הבית] אך כיון שהיה בצרה גדולה לא שם לבו לדברי הרב ויאנה מאוד מאוד. ויכאב מאוד לב הרב על צרת האיש, אך בזו הרגע לא הי' בידי הרב להושיעו. ויהי הבוקר אור, הרב הלך לדרכו, ויחזק את הבעה"ב [הבעל בית] אשר ישים בטחונו בקוב"ה [בקודשא בריך הוא], והוא ישלח עזרו מקודש להושיעו מהרה. ויהי בדרך כאשר הלך הרב רגלי וכתת רגליו ללכת לטשארנא אסטרא. והנה שמע קול מדהרת סוסים יקרים ומרכבה כבודה הולכת במרוצה

קול מדהרת סוסים יקרים ומרכבה כבודה הולכת במרוצה

אחוריו. וירא הרב בהמרכבה והנה איש עשיר גדול יושב בהמרכבה. המרכבה הלכה לדרכה והרב הלך רגלי. ופתאום והנה המרכבה עמדה על אם הדרך. ויקרא העשיר להרב והפציר אותו שישב אתו בהמרכבה, ויסע אתו עמו עד שיבואו להרב ר' זאב לעיר טשארנא אסטרי, כי גם העשיר נסע להרב ר' זאב. וימאן הרב ר"מ [ר' מענדילי]. אך העשיר הפציר אותו למאוד. ויאמר הרב להעשיר: "אם באמת אתה אוהב ישראל, הנה עתה בעת הזאת אני צריך לעזור לאיש אחד אשר הי' גייכ [גם כן] עשיר כמותך ונסע גייכ [גם כן] במרכבה כבודה, אך נפל ממדרגתו וחסר לחם הוא ומטופל בבנים קטנים, ואין לו לשלם דמי אראנדע [חכירה] ששים אדומים. עייכ [על כן] התוכל לעזור לו בעת הזאת

אחוריו. וירא הרב בהמרכבה והנה איש עשיר גדול יושב בהמרכבה. המרכבה הלכה לדרכה והרב הלך רגלי. ופתאום והנה המרכבה עמדה על אם הדרך. ויקרא העשיר להרב והפציר אותו שישב אתו בהמרכבה. ויסע אתו עמו עד שיבואו להרב ר' זאב לעיר טשארנא אסטרי כי גם העשיר נסע להרב ר' זאב. וימאן הרב ר"מ. אך העשיר הפציר אותו למאוד. ויאמר הרב להעשיר אתם באמת אוהב ישראל הנה עתה בעת הזאת אני צריך לעזור לאיש אחד אשר הי' גייכ עשיר כמותך ונסע גייכ במרכבה כבודה. אך נפל ממדרגתו וחסר לחם הוא ומטופל בבנים קטנים. ואין לו לשלם דמי אראנדע ששים אדומים. עייכ התוכל לעזור לו בעת הזאת ולתן לו הסך להרב בהמרכבה, ויסע אתו עמו עד שיבואו להרב ר' זאב לעיר טשארנא אסטרי, כי גם העשיר נסע להרב ר' זאב. וימאן הרב ר"מ [ר' מענדילי]. אך העשיר הפציר אותו למאוד. ויאמר הרב להעשיר: "אם באמת אתה אוהב ישראל, הנה עתה בעת הזאת אני צריך לעזור לאיש אחד אשר הי' גייכ עשיר כמותך ונסע גייכ במרכבה כבודה, אך נפל ממדרגתו וחסר לחם הוא ומטופל בבנים קטנים, ואין לו לשלם דמי אראנדע [חכירה] ששים אדומים. עייכ [על כן] התוכל לעזור לו בעת הזאת ולתן לו הסך, הנה אשב אתך בהמרכבה ואסע עמך בצותא חדא [ביחד] להרב דטשארנאסטרא, וגם הרב יסכים לברכתו אשר אברך אותך אשר השייית [השם יתברך] יעזור לך שיהיה טוב לך עד יום מותך." וכאשר שמע העשיר את דברי הרב וימאן לשמוע לקולו ויצו לעגלן שיסע. ויסע העשיר לדרכו והרב הלך לו רגלי. אך העשיר לא נח ויעמוד עם מרכבתו כדרך והמתין על הרב. ויאמר העשיר להרב: "למה יכביד עולו עלי עם נדבה גדולה כזו? הנה לך החצי. ויאמר הרב: "לא. אפילו אם תחסר אדום אחת לא אקח מאתך. ובזה האופן אקח מאתך המעות, אשר תסע עמי בצותא חדא [ביחד] להאיש הנצרך להישועה." ויתן העשיר להרב המעות ויסעו יחדיו להאיש הנ"ל, ויתן הרב להאיש הסך הנ"ל ששים אדומים ויברך אותו. ויסעו משם הרב והעשיר להרב דטשארנא אסטרא, ויקבלם הרב בסבר פנים יפות. אז הכיר תיכף הרב הצדיק מטשארנא אסטרא את הרב ר"מ [ר' מענדילי] מקאסיב, כי הכרת פניו ענתה בו, והמצוה לפפה את הרב ומתחברת אתו. ויאמר הרב ר' זאב להרב ר"מ [ר' מענדילי]: "למה באתם לביתי ותרצו שאהי לכם לרב? הנה גם אתם יכולין להיות רב בישראל. הנה הכרת פניכם תענה בכס איך המצוה מתלופף אתכם אשר עשיתם כעת עם האיש הנוצרך לישועה." ויכבד הרב ר"ז [ר' זאב] את הרב ר"מ [ר' מענדילי], וגם את העשיר קרב הרב ר"ז [ר' זאב] ויברך אותו והסכים לברכת הרב ר"מ [ר' מענדילי]. והנה אחר השבת ויפטור הר"ז [הרב זאב] את הרב ר"מ [ר' מענדילי] ויסמוך ידיו עליו ויברך אותו ויאמר אליו: "הרב מקאסיב יכול ליסע לביתו וישב על הכסא, כי איש חסד כזה יכול להושיע לבני ישראל עמינו מהצרות." ויסע הרב לביתו ומאז הי' לאב"ד [לאב בית דין] בעיר קאסיב. ויהי פעם אחת קרה מעשה נורא בכפר אחת קרוב לעיר קלסוב, כי אדון אחד נתן מעות לאיש יהודי שיקנה לו סוסים ושורים על הירוד [צ"ל: היריד] אשר בקאסוב, והיהודי הנ"ל הי' בן בית בבית האדון וכל מחסורו היה

על האדון, כי היהודי קנה עבור האדון כל הבהמות לעבודתו [צ"ל: לעבודתו] בשדה. ועתה נתן האדון להיהודי ארבע מאות רייניש כסף שיקנה לו סוסים ושורים. והנה בלילה כאשר שכב היהודי לישן והנה נגנבו ממנו הארבעה מאות כסף. והיה בבוקר כאשר היהודי הקיץ משנתו ואיך [צ"ל: ואין] המעות בכיסו, ויקרע האיש את בגדיו ותצעק צעקה גדולה ומרה ואמר: "אנה אבי [צ"ל: אני] בא. הנה האדון ידקור אותי בחרבו או ימות אותי בקנה השריפה." היהודי [היהודי] הלך לביתו עד כי בא לבית הרב ר"מ [ר מענדיל] וישב

על האדון כי היהודי קנה עבור האדון כל הבהמות לעבודתו בשדה. ועתה נתן האדון להיהודי ארבעה מאות רייניש כסף שיקנה לו סוסים ושורים. והנה בלילה כאשר שכב היהודי לישן והנה נגנבו ממנו הארבעה מאות כסף. והיה בבוקר כאשר היהודי הקיץ משנתו ואיך המעות בכיסו ויקרע האיש את בגדיו ותצעק צעקה גדולה ומרה ואמר אנה אבי בא הנה האדון ידקור אותי בחרבו או ימות אותי בקנה השריפה. היהודי הלך לביתו עד כי בא לבית הרב ר"מ וישב בחלרו אלל הבית בחוץ ויבך מאוד. והנה פתאום כאשר הלך הרב לבית התפלה וירא כי יהודי יושב בחלרו ובוכה וישאלהו הרב למה אהה בוכה. ויאמר היהודי אל הרב ומה וישיעני אדוני בדבר הלא כי היהודי לא ידע אם השואל הוא הרב. ויאמר הרב אליו וספר לי את התלואה אשר מצאתך בדרך אולי יש בידי להושיעך. ויספר היהודי להרב את המעשה ויבך מאוד. מה עשה הרב לא הלך משם עד שנתן ליהודי הארבעה מאות כסף במתנה ויהיה הלך לדרכו ופעם אחת אירע כי בא גביר אחד להרב על שבת אחד. והרב קבלהו בספר פנים יפות ופתאום שאל הרב להגביר: "התכיר את המלמד בעירך? כי הוא מאנשי שלומנו והוא איש ירא ושלם. ויאמר הגביר איך אדע אותו? הוא מלמד בעיר ואנכי מעשירי העיר, ויאמר הרב אליו לאוהה בושא אהה והמלמד מאנשי שלומנו ואין כבודך בזה לידע מה הוא עושה ומהיכן יקח פרנסתו. וכי לא ידעת כי עשיר ורש נפגשו, והשי"ת [והשם יתברך] הוא המשפיל גאים ומגביה שפלים. לכן מעתה תדע אשר ענייך ישגיחו על העניים ובזכות זה נושע מהרה ממות." העשיר הבטיח להרב אשר יציית לדברי הרב הצדיק זכותו יגן עלינו ועכ"י [ועל כל ישראל] לדברי הרב הצדיק זכותו יגן עלינו ועכ"י אמן:

בחצרו אצל הבית בחוץ ויבך מאוד. והנה פתאום כאשר הלך הרב לבית התפלה וירא כי יהודי יושב בחצרו ובוכה. וישאלהו הרב: "למה אתה בוכה?" ויאמר היהודי אל הרב: "ומה יושיעני אדוני בדבר הלא?" כי היהודי לא ידע אם השואל הוא הרב. ויאמר הרב אליו: "וספר [צ"ל: יספר] נא לי את התלואה אשר מצאתך בדרך, אולי יש בידי להושיעך." ויספר היהודי להרב את המעשה ויבך מאוד. מה עשה הרב? לא הלך משם עד שנתן ליהודי הארבעה מאות כסף במתנה, והיהודי הלך לדרכו. ופעם אחת אירע כי בא גביר אחד להרב על שבת אחד, והרב קבלהו בספר פנים יפות. ופתאום שאל הרב להגביר: "התכיר את המלמד בעירך? כי הוא מאנשי שלומנו והוא איש ירא ושלם?" ויאמר הגביר: "איך אדע אותו? הוא מלמד בעיר ואנכי מעשירי העיר." ויאמר הרב אליו: "אוי לאותה בושא. אתה והמלמד מאנשי שלומנו ואין כבודך בזה לידע מה הוא עושה ומהיכן יקח פרנסתו. וכי לא ידעת כי עשיר ורש נפגשו, והשי"ת [והשם יתברך] הוא המשפיל גאים ומגביה שפלים. לכן מעתה תדע אשר ענייך ישגיחו על העניים ובזכות זה נושע מהרה ממות." העשיר הבטיח להרב אשר יציית לדברי הרב הצדיק זכותו יגן עלינו ועכ"י [ועל כל ישראל] אמן: